

Etusivu → Ajankohtaista → Uutiset → Monenlaisia motiiveja sienestä, ...

Monenlaisia motiiveja sienestä, mutta myös vahvoja ennakkoluuloja

Uutiset – 27.11.2024

Kuva: Maiju Korte.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Arktiset Aromit ry keräsivät sienestystarinoita, -muistoja ja -kokemuksia.

Tammikuussa 2024 päättyneeseen **Sienestämässä**-muistitietokeruuseen saatiin yhteensä 98 vastausta. Suurin osa vastaajista oli naisia. Vanhimmat olivat syntyneet 1920-luvulla ja nuorimmat 2000-luvun alkupuolella. Kirjoitusten lisäksi aineisto sisälsi 76 valokuvaa.

Aineisto tuo hyvin esille sienestyksen monet motiivit ja sienestyksen merkityksen eri aikoina eri ihmisille. Useimmissa tarinoissa kuvattiin, miten sieniä kerättiin omaa käyttöä varten. Etenkin sota-aikoina ja sen jälkeisinä vuosikymmeninä sienet olivat monissa perheissä merkittävä lisäravinnon lähde. Eräs 1950-luvulla syntynyt, Pohjois-Savosta kotoisin oleva henkilö kirjoitti näin:

”Motiivina sienestykselle oli lapsena tietysti se, kun ei sitä ruokaa ollut paljon tarjolla. Kaikki kävi, mitä luonnosta löydettiin. Avioliittoni alkuaikoinakin 70-luvulla elettiin niukasti ja käytiin paljon kalassa, marjassa ja sienestysreissuilla.”

Mutta tämä ei kuitenkaan ole koko totuus. Kirjoituksista kävi myös ilmi, että kaikki eivät ole osanneet tai halunneet käyttää sieniä ravinnokseen, vaikka niistä olisi ollut niukkoina aikoina suurta hyötyä. Tällaista tilannetta kuvasi eräs toinen henkilö, joka kertoi 1800-luvun lopulla syntyneestä mummostaan seuraavasti:

”Äidinpuoleinen mummoni (syntynyt 1897) kasvoi hyvin köyhässä perheessä mäkitupalaisina maalla. He näkivät ajoittain jopa nälkää... Vaikka mummoni äiti tiesi paljon lääkekasveja ja keräsi marjoja metsästä, sieniä hän ei tuntenut. Ehkäpä siksi mummonikaan ei koskaan edes maistanut mitään sieniruokia.”

Lähes 20 % vastaajista kertoi sienten keräämisestä myyntiä varten. Tyypillisesti sieniä kerättiin myyntiin kotitarvepoiminnan ohella. Vielä tätäkin suurempi joukko (24 %) mainitsi lahjoittaneensa sieniä ystävilleen tai tutuilleen. Mutta joissain tapauksissa tämä hyvää tarkoittava toiminta jäi pelkäksi aikomukseksi, kun sieniä ei haluttu ottaa vastaan. Sieniin kohdistuvat ennakoasenteet ovat

usein vahvoja ja toisaalta jotkut eivät yksinkertaisesti pidä sienistä, niiden mausta tai suutuntumasta.

Aineellisen hyödyn lisäksi monet kirjoittajat pitivät tärkeänä sienestyksen aineettomia hyötyjä, kuten virkistäytymistä ja terveyshyötyjä, joita saadaan paitsi luonnossa liikkumisen myös ravintorikkaan ja vähäenergisien saaliin myötä. Seuraavat katkelmat vastaajien kirjoituksista kuvaavat hienosti sienestyksen monia hyötyjä ja motiiveja.

”Sienestän, koska pidän siitä – se tuntuu aarteenetsintäleikiltä. On hauskaa opetella uusia sienilajeja. Sienestys on minulle ensisijaisesti mukava harrastus, ja toisaalta mukava lisä ruokapöytään.”

”Löytämisen ilo, metsässä liikkuminen ja hengittäminen, lapsille taidon edelleen opettaminen... Siinä on kyse sellaisesta rauhoittumisesta, joka minullekin, jonka on vaikea pysähtyä, on jopa mahdollista.”

”Minulla on ollut sienestyksen motiivina liikkuminen luonnossa, luonnonrauhasta nauttiminen, ystävien kanssa retkeileminen, sieniatelioista nauttiminen ja värjäysaineiden keruu.”

”Metsissä kulkeminen ja sienien kerääminen on aina ollut minulle kuin pyhäkköön menisi. Nautin jokaisesta kiireettömästä askeleesta havujen peittämällä poluilla ja pehmeillä sammalmättäillä... Mitä tunteita se herättää minussa? Olen pieni sienenkoimija, mutta samalla osa jotain suurta. Se laskee verenpainetta, lievittää stressiä, rauhoittaa, antaa uskoa elämän jatkumiseen, jopa silloin kun minua ei enää ole.”

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Arktiset Aromit ry järjestivät *Sienestämässä*-muistitietokeruun 1.9.2023–31.1.2024. Vastaukset on tallennettu SKS:n arkistoon.

Lämmin kiitos kaikille keruuseen osallistuneille! Vastaajien kesken arvotut kirjapalkinnot on toimitettu voittajille.